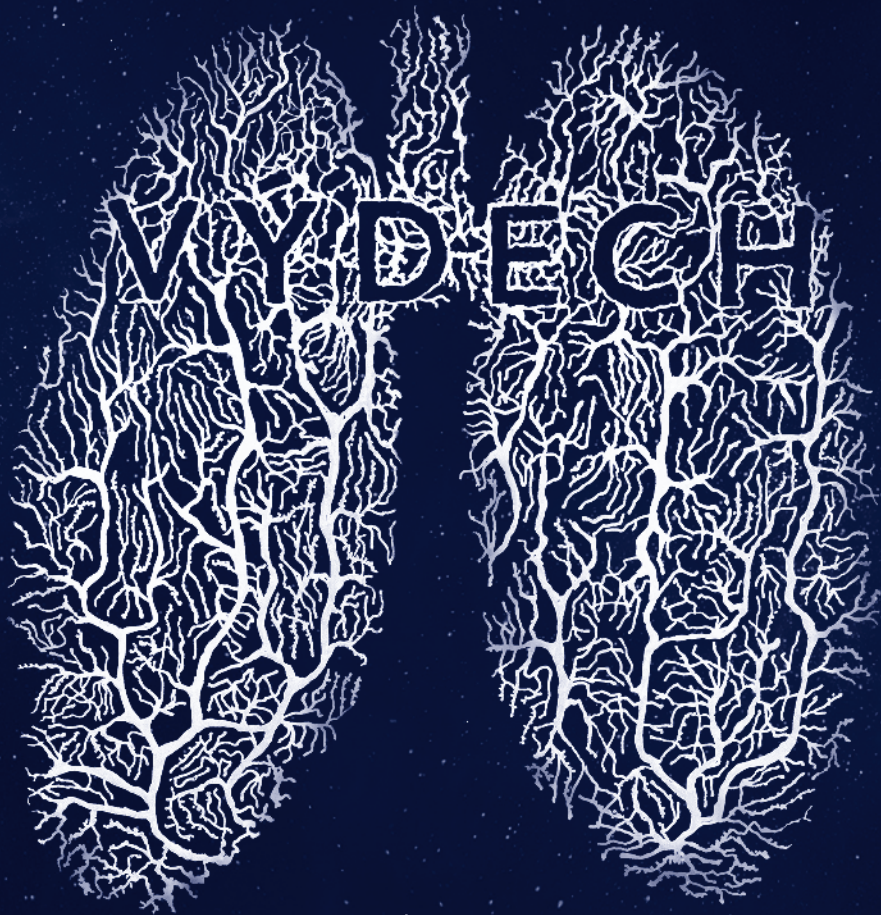

TED CHIANG

Host

Nová kniha kultovního
autora sci-fi

Ted Chiang
VÝDECH

TED CHIANG
V Ý D E C H

BRNO 2021

Exhalation

Copyright © 2019 by Ted Chiang

All rights reserved

Translation © Bob Hýsek, 2020; Richard Podaný, 2021

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2021 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-0618-7 (PDF)

ISBN 978-80-275-0619-4 (ePub)

ISBN 978-80-275-0620-0 (MobiPocket)

Věnováno Marcii

O KUPCI A ALCHYMIKOVĚ BRÁNĚ

Ó, mocný kalife a Vládce věřících, jsem zahanben jasem vaší přítomnosti; jen málokomu se poštěstí dožít se takového požehnání. Příběh, který bych vám rád vyprávěl, je vskutku neobyčejný, a i kdyby si ho někdo nechal celičkový vytetovat do koutku oka, nepředčilo by to jeho podivuhodnost, neboť události v něm vylíčené jsou varováním pro ty, kdo chtějí být varováni, a lekcí pro ty, kdo se hodlají poučit.

Mé jméno je Fuád ibn Abbás a narodil jsem se zde v Bagdádu, Městě míru. Můj otec byl obchodníkem s obilím, avšak já prožil většinu života jako dodavatel jemných tkanin na královský dvůr, pro něž jsem kupoval hedvábí z Damašku, plátno z Egypta a šátky z Maroka zlatem protkávané. Byl jsem zámožný, ale v srdci jsem měl soužení, a ani nákupy přepychového zboží, ani rozdávání almužen mne nemohlo ukonejšit. Nyní před vámi stojím bez jediného dirhamu v kapse, nicméně mé srdce je klidné.

Na počátku všech věcí stojí Alláh, ale s dovolením Vašeho Veličenstva započnu svůj příběh dnem, kdy jsem se vydal na pochůzku do kovářské čtvrti. Potřeboval jsem zakoupit dar jednomu muži, s nímž jsem se chystal uzavřít obchod, a někdo mi poradil, že by možná ocenil stříbrný tác. Asi půl hodiny jsem bloumal uličkami, když tu jsem

si povšiml, že jeden z největších obchodů na tržišti má nového majitele. Bylo to prvotřídní prodejní místo a jistě přišlo kupce draho, a tak jsem vstoupil, abych zevrubně prozkoumal, copak nabízí.

Ještě nikdy jsem nespatrił tak úžasnou nabídku zboží. U vchodu stál astroláb vybavený sedmi talíři vykládanými stříbrem, vodní hodiny zvonící každou hodinu a měděný slavík, který se ve větru rozezpíval. Jak jsem postupoval do nitra obchodu, zjevovaly se přede mnou čím dál důmyslnější přístroje a já na ně hleděl stejně, jako dítě hledí na žonglujícího kejklíře, když vtom se ze zadního vchodu vynořil stařec.

„Vítejte v mém skromném obchůdku, pane,“ pronesl. „Jmenuji se Bašarat. Jak vám mohu pomoci?“

„Máte zde na prodej skutečně pozoruhodné věci. Obchoduji s kupci z celého světa, ale v životě jsem neviděl nic podobného. Mohu se vás zeptat, odkud všechno toto zboží pochází?“

„Děkuji vám za vaše vlídná slova,“ odvětil. „Vše, co zde vidíte, bylo vyrobeno v mé dílně, buď mnou samotným, nebo mými pomocníky pracujícími pod mým vedením.“

Jeho zběhllost v tolika různých řemeslech na mne udělala obrovský dojem. Vypτάval jsem se ho na rozličné přístroje a naslouchal, jak učeně rozpráví o astrologii, matematice, geomancii a lékařství. Hovořili jsme spolu asi hodinu a mé okouzlení a úcta rozkvétaly jako květina za hřejivého úsvitu, dokud se nezmninil o svých experimentech v oblasti alchymie.

„Alchymie?“ zeptal jsem se udiveně. Nepůsobil na mě jako šarlatán. „Chcete tím naznačit, že dokážete proměnit neryzí kov ve zlato?“

„Ano, pane, i když popravdě řečeno, většina lidí hledá v alchymii něco jiného.“

„A co tedy hledají?“

„Hledají zdroj zlata, který je levnější než těžba rudy ze země. Alchymie sice popisuje, jak vyrobit zlato, ale jde o natolik pracnou proceduru, že ve srovnání s tím je kopání v nitru hory snadné jako trhání broskví ze stromu.“

Usmál jsem se. „Chytrá odpověď. Není sporu, že jste učený muž, ale to není důvod, proč vkládat důvěru do alchymie.“

Bašárat se na mne zadíval a zamyslel se. „Nedávno jsem sestrojil přístroj, který vás možná donutí změnit názor. Byl byste prvním člověkem, jemuž ho ukážu. Máte zájem se na něj podívat?“

„Bude mi velikým potěšením.“

„Prosím, následujte mne.“ Provedl mne dveřmi v zadní části obchodu. Sousední místnost sloužila jako dílna a byla zastavěná přístroji, jejichž funkce mi byly záhadou — kovové tyčky omotané takovou spoustou měděného vlákna, že by dosáhlo až k obzoru, zrcadla rozestavená na kruhové desce ze žuly plující v nádrži plné rtuti —, avšak Bašárat kolem nich prošel, aniž by jim věnoval jediný pohled.

Místo toho mne dovedl k masivnímu podstavci, asi po hrud' vysokému, na němž byla postavená silná kovová obruč. Otvor byl široký na dvě roztažené paže a samotná obruč byla tak tlustá, že by ji unesl jen ten největší silák. Kov byl černý jako noc, ale tak hladce vyleštěný, že kdyby měl jinou barvu, mohl by sloužit jako zrcadlo. Bašárat mě pobídl, ať se k obruči postavím ze strany, a on sám se postavil přímo před otvor.

„Prosím, pozorujte,“ vyzval mne.

Z pravé strany strčil do obruče ruku, ale nalevo se nic neukázalo. Vypadalo to, jako by mu ji někdo usekl v lokti, a Bašárat máchal pahýlem nahoru a dolů a pak vytáhl ruku neporušenou.

Nečekal jsem, že takový učený muž mi zde bude předvádět kejklířské kousky, ale provedl to natolik dobře, že jsem mu ze zdvořilosti zatleskal.

„Chvilí posečkejte,“ prohlásil a ustoupil o krok zpátky.

Čekal jsem, a vtom se z levé strany obruče vynořila ruka, které chybělo tělo. Její rukáv odpovídal Bašáratovu rouchu. Ruka zamávala nahoru a dolů a pak se zanořila zpátky do obruče a zmizela.

První trik mi připadal docela zdařilý, ale tento byl mnohem podařenější, protože podstavec s obručí byl zjevně příliš úzký, než aby se v něm schoval člověk. „Geniální kousek!“ zvolal jsem.

„Děkuji vám, ale žádný trik v tom není. Pravá strana obruče předchází levou o několik vteřin. Jakmile projdete obručí, v mžiku tuto dobu překonáte.“

„To nechápu,“ hlesl jsem.

„Dovolte mi zopakovat ukázkou.“ Opět strčil ruku do obruče a ruka zmizela. Usmál se a párkrát ji zasunul dovnitř a ven, jako by tahal za provaz. Poté zase vytáhl ruku ven a natáhl ji ke mně otevřenou dlaní. Na ní ležel povědomý prsten.

„To je můj prsten!“ Podíval jsem se na svou ruku a prsten byl stále na prstu. „Vy jste vyčaroval jeho duplikát!“

„Kdepak. Je to váš prsten. Jen počkejte.“

Z levé strany se opět vynořila ruka. Chtěl jsem poznat, jak ten trik funguje, a tak jsem honem přiskočil a ruku

popadl. Nebyla však falešná, byla stejně teplá a živá jako moje. Když jsem za ni potáhl, ucukla zpátky. A vzápětí mi se zručností kapsáře stáhla prsten z prstu a zmizela. Obruč byla prázdná.

„Můj prsten je pryč!“ vykřikl jsem.

„Ne, můj pane,“ usmál se. „Váš prsten je tady.“ A podal mi prsten, který držel v ruce. „Odpusťte mi, že si z vás tropím žerty.“

Vrátil jsem prsten na prst. „Vy jste ho měl ještě předtím, než mi ho ta ruka vzala.“

V tu chvíli se opět z obruče vynořila ruka, tentokrát na pravé straně. „Co to má znamenat?“ podivil jsem se. Dříve než se stáhla, poznal jsem podle rukávu, že patří jemu, jenomže jsem ho neviděl ji strkat dovnitř.

„Nezapomínejte,“ podotkl, „že pravá strana obruče předchází levou.“ Přešel k levé straně obruče, a když zasunul ruku dovnitř, zase zmizela.

Vaše Veličenstvo již tuto záhadu nepochybně pochopilo, ale mně to došlo teprve tehdy: cokoli se stalo na pravé straně obruče, bylo o několik vteřin později završeno na levé. „Jsou to čáry?“ zeptal jsem se.

„Ne, pane. Nikdy jsem se nesetkal s džinem, ale i kdybych se s ním býval setkal, nedůvěřoval bych mu natolik, abych po něm něco žádal. Toto je jistá forma alchymie.“

A jal se vysvětlovat, jak hledal jemné póry v kůži reality, jež se podobají chodbičkám, které červi prokousávají ve dřevě, a jak jednu takovou díru našel a zvětšil ji a roz táhl, stejně jako když sklář vyfoukne z hromádky taveného skla dlouhou úzkou trubici, a jak potom nechal čas téci na jednom konci jako vodu a na druhém konci jej zahustil jako sirup. Přiznávám se, že jsem jeho slovům

plně nerozuměl, a tudíž nemohu dosvědčit jejich pravdivost. Zmohl jsem se na jedinou větu: „Stvořil jste něco vskutku úžasného.“

„Děkuji vám,“ odvětil, „ale toto byla jen předehra k tomu, co vám chci ukázat nyní.“ Pobídl mne, abych jej následoval do další místnosti nacházející se ještě více vzadu. Uprostřed se tyčila kruhová brána, jejíž masivní rám byl vyroben z téhož naleštěného černého kovu.

„To, co jste viděl před chvílí, byla Brána vteřin,“ vysvětlil. „Toto je Brána let. Obě strany od sebe dělí období dvaceti let.“

Upřímně řečeno jsem jeho poznámku ihned nepochopil. Představil jsem si, jak z pravé strany strká do brány ruku a čeká dvacet let, než se vynoří zleva, a připadlo mi to jako poněkud prapodivný kouzelnický trik. Vyslovil jsem to nahlas a on se zasmál. „Tohle by byl jeden způsob použití,“ přikývl, „ale představte si, co by se stalo, kdybyste prošel skrz.“ Pokynul mi, ať přistoupím k němu na pravou stranu, a ukázal do brány. „Dívejte se.“

Pohlédl jsem dovnitř a spatřil na druhé straně jiné koberce a polštáře, než jaké jsem viděl při vstupu do místnosti. Posunul jsem hlavu ze strany na stranu a uvědomil si, že když se dívám do brány, vidím v ní jinou místnost, než ve které stojím.

„Právě vidíte tento pokoj, jak bude vypadat za dvacet let,“ poznamenal Bašárat.

Zamrkal jsem, jako když se chcete zbavit preludu oázy na poušti, ale výjev přede mnou se nezměnil. „A vy tvrdíte, že bych mohl projít na druhou stranu?“ otázal jsem se.

„Ano, mohl. Jediným krokem byste se přesunul do Bagdádu o dvacet let později. Mohl byste vyhledat své starší

já a promluvit si s ním. A poté byste se mohl Branou let vrátit zpátky do přítomnosti.“

Když jsem to uslyšel, jako by se se mnou zatočil celý svět. „A vy sám jste to už vyzkoušel?“ zeptal jsem se. „Prošel jste na druhou stranu?“

„Ano, stejně jako nespočet mých zákazníků.“

„Prve jste říkal, že jsem první, kdo ji uvidí.“

„V případě této Brány je to pravda. Avšak řadu let jsem měl obchod v Káhiře, a právě tam jsem vybudoval Bránu let poprvé. Ukázal jsem ji mnoha lidem a všichni jí prošli.“

„A copak se dozvěděli z rozhovoru se svým starším já?“

„Každý člověk se dozví něco jiného. Pokud si přejete, povím vám příběh jednoho takového člověka.“ Bašárat se pustil do vyprávění, a pokud má Vaše Veličenstvo zájem, může si nyní jeho příběh vyslechnout ode mne.

PŘÍBĚH ŠTASTNÉHO PROVAZNÍKA

Žil byl jeden mladík jménem Hassan, jenž pletl provazy. Prošel Branou let, aby se podíval, jak vypadá Káhira o dvacet let později, a po příchodu jen žasl, jak město vyrostlo. Měl pocit, jako by vstoupil na scénu vetkanou do tapiserie, a i když Káhira pořád zůstávala Káhirou, kochal se i těmi nejobyčejnějšími maličkostmi.

Zrovna procházel kolem Zuejlské brány, kde vystupují tanečníci s meči a kejklíři s hady, a tu na něj zavolal hvězdopavec. „Mladíku! Chcete poznat svoji budoucnost?“

Hassan se zasmál. „Už ji znám,“ odpověděl.

„Jistě byste si přál vědět, zdali vás čeká bohatství, ne-ní-liž pravda?“

„Jsem provazník. Takže vím, že nečeká.“

„Jak si tím můžete být tak jistý? To vám nic neříká známý kupec Hassan al-Hubbaúl, který taky začal jako provazník?“

To v Hassanovi probudilo zvědavost, a tak se začal vyptávat po tržišti, jestli někdo neví o tomto bohatém kupci, a ukázalo se, že jeho jméno znají všichni a že prý bydlí v zámožné čtvrti Habbaníja. Hassan se tam tedy vydal, a když poprosil kolemjdoucí o radu, ukázali na největší dům v ulici.

Zaklepal na dveře a sluha ho uvedl do prostorné a krásně vybavené haly s fontánou uprostřed. Hassan čekal, dokud sluha nepřivede pána, ale jak tak hleděl na naleštěný eben a mramor okolo sebe, nabyl dojmu, že do takového přepychu nepatří, a užuž se chystal odejít, když vtom se objevilo jeho starší já.

„Konečně jsi tady!“ zvolal muž. „Už tě očekávám!“

„Opravdu?“ podivil se Hassan.

„Ale samozřejmě. I já jsem přece navštívil své starší já, stejně jako ty. I když je to už tak dávno, že jsem zapomněl, kdy přesně se to stalo. Pojď se mnou povečeřet.“

Společně se vydali do jídelny, kde jim sloužící přinesli kuře plněné pistáciovými oříšky, lívance máčené v medu a pečené jehně s kořeněnými granátovými jablky. Starší Hassan se podělil o několik detailů ze svého života: vyprávěl mu, s jakým rozličným zbožím obchoduje, ale neřekl mu, jak se stal kupcem; zmínil se o manželce, ale prohlásil, že ještě nenastal čas, aby se s ní mladík seznámil. Místo toho požádal mladého Hassana, aby mu připomněl lotroviny, které prováděl jako malý kluk, a smál se historikám, jež mu už vypadly z paměti.

Nakonec se mladý Hassan zeptal staršího: „Jak se ti vlastně podařilo zvrátit osud?“

„Teď ti povím jenom jedno: až se vydáš na trh koupit konopí a půjdeš ulicí Černých psů, nejdí po jižní straně, jak chodíváš obvykle, ale běž po severní.“

„A díky tomu zvýším své společenské postavení?“

„Jenom proved', co ti říkám. Teď se vrať domů — čeká tě spousta práce. Sám poznáš, kdy mě máš zase navštívit.“

Mladý Hassan se vrátil do své přítomnosti a držel se pokynů — chodil po severní straně ulice, i když tam nebyl žádný stín. O několik dní později byl svědkem toho, jak se na jižní straně ulice přímo naproti němu splasil kůň, pokopal několik lidí, na jednoho muže převrhl těžký džbán s palmovým olejem, a jednoho dokonce ušlapal k smrti. Jakmile rozruch utichl, Hassan se pomodlil k Alláhovi, aby se všichni zranění uzdravili a aby nebožtíkova duše odpočívala v pokoji, a poděkoval Alláhovi, že ho ušetřil.

Příští den opět prošel Branou let a navštívil své starší já. „Zranil tě tenkrát ten kůň, když jsi procházel kolem?“ zeptal se ho.

„Ne, protože jsem dbal varování svého staršího já. Nezapomínej, že ty a já jsme jeden — vše, co se přihodí tobě, se kdysi přihodilo i mně.“

A tak starší Hassan dával mladšímu pokyny a ten je plnil. Přestal kupovat vejce od místního zelináře, a tak se vyhnul chorobě, jež postihla všechny zákazníky, kteří si koupili vejce ze zkaženého koše. Nakoupil konopí do zásoby, takže měl dostatek materiálu k práci, když ostatní trpěli nedostatkem způsobeným zpožděním jedné karavany. Dodržováním pokynů si Hassan ušetřil mnoho potíží,

ale pořád si v duchu kladl otázku, proč mu starší Hassan neřekne víc. Koho si vezme za ženu? Jak zbohatne?

A pak jednoho dne, když prodal na trhu všechny provazy a odnášel si výjimečně dobrý výdělek, vrazil cestou domů do jakéhosi chlapce. Sáhl po měšci, zjistil, že mu chybí, otočil se a začal křičet na celou ulici, že je mezi nimi zloděj a ať ho lidi chytí. Když ho chlapec uslyšel, začal kličkovat davem. Hassan si ještě všiml, že chlapec má na lokti roztrženou tuniku, ale pak ho ztratil z dohledu.

Nejprve byl celý bez sebe z toho, jak se to vůbec mohlo stát, jak to, že ho nevarovalo jeho starší já. Jeho údiv se ale brzy změnil v hněv, a tak se jal chlapce pronásledovat. Běžel davem a koukal se všem chlapcům po loktech, dokud náhodou nenarazil na zlodějíčka, jak se krčí za povozem s ovocem. Hassan ho popadl a rozkřičel se na celé kolo, že chytil zloděje a ať někdo přivede stráže. Vyděšený chlapec upustil Hassanův měšec na zem a dal se do pláče. Hassan se na něj chvíli díval, ale pak ho zlost přešla a nechal ho jít.

Když se příště setkal se svým starším já, zeptal se ho: „Proč jsi mě nevaroval před tím zlodějíčkem?“

„Copak se ti to nelíbilo?“ usmálo se jeho starší já.

Hassan to nejdřív chtěl popřít, ale pak se zarazil. „Ale ano, líbilo,“ přiznal se. Během pronásledování chlapce, kdy ještě vůbec netušil, jestli uspěje nebo ne, mu krev pulzovala v žilách, jak už dlouho ne. A jakmile spatřil chlapcovy slzy, vzpomněl si na Prorokova slova o významu milosrdenství, a když se rozhodl pustit ho na svobodu, pocítil uspokojení nad tím, jak je ctnostný.

„Býval bys snad raději, kdybych tě o tento zážitek připravil?“

Stejně jako si během stárnutí postupně uvědomujeme význam zvyků, které nám v mládí připadaly zbytečné a nesmyslné, i Hassanovi došlo, že někdy je dobré informace utajit a někdy je dobré je prozradit. „Ne,“ zavrtil hlavou, „dobře, že jsi mě nevaroval.“

Starší Hassan viděl, že to pochopil. „Nyní ti povím něco velice důležitého. Najmi si koně. Jed' k úpatí hor na západní straně města a tam uprostřed skupiny stromů uvidíš jeden, který zasáhl blesk. U paty stromu si vyber nejtěžší kámen, který dokážeš převrátit, a pod ním kopej.“

„A co mám hledat?“

„Až to najdeš, tak poznáš.“

Den nato Hassan vyrazil k úpatí hor a hledal tak dlouho, dokud nenašel onen strom. Země kolem něj byla posetá kameny, a tak Hassan odvalil jeden a dal se do kopání, pak druhý, pak třetí. Konečně rýčem zavadil o něco jiného než kamení a hlínu. Vyhrabal z jámy hlínu a objevil tam bronzovou truhlici plnou zlatých dinárů a rozličných šperků. V životě neviděl takové bohatství pohromadě. Naložil truhlici na koně a vydal se zpátky do Káhiry.

Když příště hovořil se svým starším já, zeptal se ho: „Jak jsi věděl, kde ten poklad leží?“

„Dozvěděl jsem se to sám od sebe,“ odušil starší Hassan, „stejně jako ty. Ale jak jsme na to přišli, pro to nemám vysvětlení, leda snad že to byla vůle Alláhova — jako ostatně všechno.“

„Přisahám, že nezneužiju bohatství, kterým mne Alláh požehnal,“ dušoval se mladší Hassan.

„A já tuto přísahu obnovuji,“ řekl starší. „Tohle je naše poslední setkání. Teď už budeš kráčet vlastní cestou. Mír s tebou.“

A tak se Hassan vrátil domů. Díky zlatu mohl nakoupit velké zásoby konopí, najmout dělníky, dobře je zaplatit a prodávat provazy výhodně všem, kdo o ně měli zájem. Oženil se s krásnou a chytrou ženou, na jejíž radu začal obchodovat i s dalším zbožím, dokud se nestal zámožným a váženým kupcem. Celou dobu byl štědrý k chudým a vedl ctnostný život. Žil šťastně, dokud ho nedostihla smrt, onen porušovatel pout a ničitel radostí.

—

„To je pozoruhodný příběh,“ poznamenal jsem. „Ideální způsob, jak přesvědčit někoho, kdo zvažuje, zda Bránu použít, či ne.“

„Vaše skepse je moudrá,“ řekl Bašárat. „Alláh odměňuje ty, jež si přeje odměnit, a trestá ty, jež si přeje potrestat. Brána na tom, jak bude pohlížet na vás, nic nezmění.“

Přikývl jsem v domnění, že chápu. „Takže i když se vyhnu ranám osudu, které postihly mé starší já, nemám jistotu, že mě nepotká nějaké jiné neštěstí.“

„Ne, promiňte starci, že se nevyjádřil dostatečně jasně. Použití Brány se nepodobá rozhodování losem, kdy se nabízí několik možností. Když projdete Branou, jako byste v paláci prošel tajným průchodem, který vás do dané komnaty dovede rychleji, než kdybyste šli po chodbě. Komnata zůstává stejná bez ohledu na to, kterými dveřmi vejdete.“

To mne překvapilo. „To znamená, že budoucnost je pevně daná? Že je nezměnitelná stejně jako minulost?“

„Říká se, že pokáním a nápravou se dá minulost vymazat.“

„Taky jsem to slyšel, ale z vlastní zkušenosti se domnívám, že to není pravda.“

„To je mi líto,“ odvětil Bašárat. „Mohu vám říct jen to, že budoucnost není jiná.“

Chvilí jsem o tom přemýšlel. „Takže když se dozvíte, že ode dneška za dvacet let zahynete, smrti se nevyhnete?“ Bašárat přikývl. To mne velice sklíčilo, ale pak mě napadlo, zdali se v tom neskrývá i jistá záruka. „Řekněme, že se dozvíte, že ode dneška za dvacet let budete ještě naživu. To znamená, že během příštích dvaceti let vás nemůže nic zabít. Mohl byste se pak neohroženě vrhat do bitevní vřavy, protože byste měl zaručeno, že přežijete.“

„To je možné,“ řekl. „Ale taky je možné, že člověk, který by chtěl získat takovouto záruku, nespátí své starší já naživu, jakmile poprvé použije Bránu.“

„Aha,“ vydechl jsem. „Z toho plyne, že pouze ten, kdo je obezřelý, se setká se svým starším já?“

„Dovolte mi podělit se s vámi o příběh dalšího člověka, který použil Bránu, a vy se pak sám rozhodnete, zdali byl obezřelý, či nikoliv.“ Bašárat se pustil do vyprávění, a potěší-li to Vaše Veličenstvo, vypovím tu ten příběh také.

PŘÍBĚH TKALCE, KTERÝ OKRADL SÁM SEBE

Byl jednou jeden mladý tkadlec jménem Adžib, který žil skromným životem tkalce koberců, ale toužil poznat přepych, jaký zakoušejí bohatí. Jakmile vyslechl příběh o Hassanovi, okamžitě prošel Branou let, aby vyhledal své starší já, které, jak byl přesvědčen, bude stejně bohaté a štedré jako Hassanovo.

Okamžitě po příchodu do Káhiry o dvacet let později zamířil do bohaté čtvrti Habbaníja a začal se vyptávat lidí, kde bydlí Adžib ibn Taher. Pro případ, že by potkal někoho, kdo znal jeho starší já a všiml si podobnosti jejich rysů, měl připravenou historku o tom, že je Adžibův syn a že právě přicestoval z Damašku. Avšak ani jednou neměl příležitost tuto historku uplatnit, protože nikdo z dotázaných jeho jméno neznal.

Nakonec se rozhodl vrátit se do rodné čtvrti a zjistit, zda někdo netuší, kam se přestěhoval. Když dorazil na svou starou známou ulici, zastavil jakéhosi chlapce a zeptal se ho, jestli neví, kde by našel muže jménem Adžib. Chlapec ukázal na Adžibův starý dům.

„Ale tam žil kdysi,“ prohlásil Adžib. „Kde žije teď?“

„Pokud se odstěhoval včera, tak nevím,“ zněla chlapcova odpověď.

Adžib nevěřil vlastním očím. Jak může jeho starší já dvacet let poté stále žít v témže domě? To by znamenalo, že nikdy nezbohatl a že mu jeho starší já nemůže nabídnout žádnou radu, alespoň ne takovou, ze které by měl prospěch. Ale jak je to možné — čím se jeho osud liší od osudu šťastného provazníka? V naději, že se chlapec mylí, se Adžib rozhodl počkat za domem a sledovat, co se bude dít.

Nakonec zahlédl muže, který vyšel z domu, a srdce se mu sevřelo — bylo to jeho starší já. Za starším Adžibem šla žena, která vypadala jako jeho manželka, ale té si příliš nevěšmal, protože vše zastínilo vědomí vlastního neúspěchu. Zděšeně zíral na obyčejné šaty, které měli staří manželé na sobě, dokud mu nezmezili z dohledu.